

Dues sobiranes confusions

L'aprovació de la declaració de sobirania ha permès, entre moltes altres coses, posar de manifest els problemes polítics que es poden derivar de no posar en comú un mateix vocabulari. Quan el necessari debat entre legítimes diferències ideològiques o polítiques passa a ser un garbuix terminològic i rere les paraules s'hi amaguen les pròpies posicions polítiques es fa més difícil debatre i sobretot entendre's. La majoria dels conceptes polítics són polisèmics. Escudar-se rere la polisèmia per no parlar clar és defugir el veritable debat d'idees i propostes.

Sobirania sense independència? Deia Pere Navarro que el PSC no pot avalar una declaració que prefigura un resultat. La declaració de sobirania equival, des d'aquesta perspectiva, a una declaració d'independència. Quan parlem de sobirania ho podem estar fent en dos sentits diferents, que no s'han de confondre. La sobirania, en el sentit de les relacions internacionals, s'entén com el domini ple d'un territori reconegut per la comunitat internacional. En el sentit democràtic, la sobirania és l'expressió de la legitimitat última que té una voluntat popular. No distingir ambdós significats és causa de múltiples confusions tant al Parlament com al carrer. Per això val la pena seguir insistint en el concepte de dret a decidir vinculat a la sobirania popular i reservar el dret a l'autodeterminació per a àmbits de discussió sobre la sobirania internacionalment reconeguda, l'expressió més evident de la qual és un seient a les Nacions Unides.

La prova que una declaració de sobirania i una declaració d'inde-

pendència no són el mateix la podem trobar en altres processos similars. Possiblement un dels casos que té més punts en comú amb el nostre, per múltiples raons i malgrat també les diferències, és el d'Eslovènia. El juliol del 1990 aquesta República exiugoslava va fer una declaració de sobirania de només sis articles en què bàsicament es deia que les normes i organismes federals iugoslavs en territori eslovè quedaven sotmesos a la legalitat i la voluntat eslovenes. Aquest capgirament de la situació no suposava la creació d'un nou estat automàticament, sinó l'expressió que l'última paraula en sòl eslovè la tenien els eslovens i no els iugoslavs en el seu conjunt. Això és una declaració de sobirania. Sis mesos més tard, el desembre del 1990, es va produir el referèndum

JAUME LÓPEZ

PROFESSOR DE CIÈNCIA POLÍTICA, UPF

És equívoc barrejar el dret a decidir amb la reivindicació dels Països Catalans

sobre la independència, però encara van passar sis mesos més fins que es va produir la independència com a conseqüència del rebuig serbi a la proposta de confederació iugoslava que defensava la República eslovena. És evident, doncs, que proclamar la sobirania no vol dir el mateix que afirmar-se subjecte de dret internacional.

Nació sense voluntat? Una altra confusió important va tenir com a protagonista la CUP i té a veure amb el concepte de nació. No fer prou referència a la "nació sencera" va justificar el suport tebi d'aquesta formació a la declaració. Aquí també convindria distingir entre dues concepcions habituals de la nació. La nació com el fruit de la voluntat popular (subjectiva) o com una comunitat predefinida per al-

tres factors (objectius) com l'existència d'una llengua comuna. En casos extrems, donat que les voluntats individuals no són essencials per definir-la, aquesta concepció essencialista ha servit per justificar invasions per reunir territoris que, suposadament, ja formaven part d'una mateixa nació, encara que alguns dels seus integrants no en fossin prou conscients. De la mateixa manera, és la idea que tenen els que parlen d'espanyolitzar per corregir l'error en el que viuen els i les catalanes que no se senten part de la nació espanyola.

Parlar de la "nació plena", referint-se als Països Catalans, i alhora del dret a decidir és equívoc perquè fa ús de dos conceptes diferents de nació: la fonamentada en la voluntat popular i una altra que la defineix a partir de factors aliens a aquesta voluntat, ja que la majoria dels ciutadans dels Països Catalans no consideren que formin part d'una mateixa nació catalana. Un dels grans triomfs del procés sobiranista a Catalunya és que ha aconseguit unir amb força les aspiracions d'autogovern i la voluntat de ser amb la democràcia. S'ha reivindicat que "som una nació (Catalunya) i tenim el dret a decidir". Més enllà de la trajectòria històrica que explica l'existència d'aquesta voluntat, i dels lligams culturals i lingüístics amb altres territoris, la voluntat popular és qui en darrer terme legitima la nostra identitat nacional des d'una concepció cívica i integradora. Som una nació perquè molt majoritàriament així ho considerem i estem disposats, com va demostrar el Parlament, a exercir aquesta voluntat fins a les últimes conseqüències, sense restriccions no democràtiques.

PERE VIRGILI

CARTES I MISSATGES

La convocatòria de Foment

Em sembla poc oportuna la convocatòria de Foment del Treball d'una reunió de tota la patronal catalana, amb comunicat final inclòs i màxima difusió, per pressionar el govern català perquè aparqui la seva política d'enfilar el camí del dret a decidir i perquè retorni a l'intent del pacte fiscal. Aquesta convocatòria tenia el vistiplau dels presidents del Banc Sabadell i de CaixaBank, que en dies anteriors s'havien manifestat en el mateix sentit. Per sort, a Barcelona i Catalunya tenim altres organitzacions mercantils i patronals -Cercle d'Economia, diverses cambres de comerç, Cecot- que no han vist clara la intencionalitat d'aquesta convocatòria i han declinat assistir-hi, almenys en el format en què estava convocada. Queda palès que dins l'empresariat català, i depenent dels mercats i de les relacions internacionals que hom pugui tenir, el pensament de cara al futur és divers, i que cal actuar amb seny i prudència. El *wait and see* s'imposa.

Dins del món del treball és bona la notícia del pacte entre Nissan i sindicats, que

crea nous llocs de treball i n'assegura d'altres. Amb aquesta decisió Nissan s'afegeix al grup de multinacionals, ben arrelades a Catalunya, que en el seu dia ja van dir que ells "no es mouen per raons polítiques, sinó financeres i econòmiques".

FRANCESC COMPANY MARTORELL
CARDEDEU

Viure també educa

"Aprendre a aprendre", aquestes són les primeres paraules de l'article *Viure també educa*, publicat a l'ARA el 2 de febrer. Metacognició: els nens i les nenes s'han de conèixer a si mateixos, i des de l'escola hem d'oferir les eines perquè els nostres i les nostres alumnes aprenguin a aprendre i gaudeixin fent-ho. Cal treballar per una escola que tingui l'infant com a centre del procés d'aprenentatge, on es valori cada criatura pel que és i pel potencial que té, on se li doni la confiança que es mereix, on trobi un espai que reculli la seva veu i respecti la seva expressió. Cal partir de l'experiència dels nostres infants, cal que el seu aprenentatge sigui significatiu perquè puguin

construir el seu coneixement. Cal, en definitiva, una escola oberta, sense complexos, agosarada, creativa, innovadora i vivencial. Mestres! Cal fer de les nostres escoles centres plens d'experiències, plens de vida, on la il·lusió sigui l'empenya que ens fa caminar endavant!

AMÈLIA DEL ROSAL I GUTIÉRREZ
PALLEJÀ

Valor i preu de la cultura

Sóc una més de molts joves que aquest estiu han patit la pujada de l'IVA en el cinema i el teatre. L'altre dia en quedar amb un grup d'amigues per anar al cinema vam mirar la cartellera i una pel·lícula costava més de 10 euros: no trobo ni correcta ni justa aquesta pujada de preus. Els polítics, que tant es preocupen per la nostra educació, ens fan cada cop més complicat poder gaudir d'espectacles culturals.

Crec que hauríem de lluitar per aconseguir una baixada de preus del teatre i el cinema.

PAULA BONILLA VIVES
BARCELONA

'Què vergüenza'

Un dia, fa poc, portava una dessuadora que m'havien regalat amb el dibuix de l'estelada. De sobte, al carrer d'Hercegovina de Barcelona un home d'uns 60 anys se'm va adreçar dient-me literalment: "Què vergüenza, pobre niño".

Tant que diuen que els adolescents no respectem la gent gran, aquí tenim un exemple d'un cas completament oposat. En la situació en què em vaig trobar no vaig gosar dir res, però crec que l'home hauria de tenir prou maduresa per respectar els meus pensaments i les meves idees. Sempre s'ha dit que els joves i els nens aprenem de repetir uns models i últimament aquí els nostres models està clar que necessiten millorar.

MARCEL TENAS
BARCELONA

Les cartes enviades pels lectors han de tenir un màxim de 1.000 caràcters. El diari es reserva el dret de resumir-les. Els seus autors hi han de fer constar nom i cognoms, adreça postal i electrònica, número de carnet d'identitat i un telèfon de contacte. Les cartes no es respondran.

Podeu expressar-vos al diari a través de la web www.ara.cat, i per les següents vies:

[@diariARA](https://twitter.com/diariARA) [facebook.com/diariARA](https://www.facebook.com/diariARA) [@cartes@ara.cat](mailto:cartes@ara.cat) Carrer Diputació, 119, 08015, Barcelona Fe d'errades: opinio@ara.cat

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència